

Slovenský jazyk

Učivo pre 5. ročník ZŠ (od 11.1.2021 – do 22.1.2021)

Téma: Podstatné mená mužského rodu

**Poznámky
prosím
prepísať do
zošitov,
vypracovať
všetky úlohy.**

Opakujeme

Čo sú podstatné mená?

- pomenúvajú osoby, zvieratá, veci, vlastnosti, deje

- a) **všeobecné**
- pomenovanie osôb, zvierat, vecí ... toho istého druhu
  - píšeme ich s malým začiatočným písmenom
- b) **vlastné**
- mená jedinečných osôb, zvierat, vecí, zemepisných názvov, sviatkov
  - píšeme ich s veľkým začiatočným písmenom
  - názvy dní v týždni a mesiacov **NIE SÚ** vlastné

Skloňovanie podstatných mien

- podstatné mená sa v slovenčine ohýbajú podľa viacerých vzorov
- každý gramatický rod (mužský, ženský, stredný) má svoje vlastné vzory
- najprv musíme určiť, akého rodu je podstatné meno, až tak môžeme určovať vzor
- to, že vieme, podľa akého vzoru sa podstatné meno skloňuje, nám umožňuje dané podstatné meno správne používať

Životnosť - neživotnosť

Podstatné mená mužského rodu delíme na:

- A. Životné - Podstatné mená mužského rodu, ktoré označujú *živú osobu*. Ukazujeme na ne zámenom *ten - tí*.
- B. Neživotné - Podstatné mená mužského rodu, ktoré označujú *neživú vec* alebo *živočícha*. Ukazujeme na ne zámenom *ten - tie*.

vzor CHLAP

- podľa vzoru CHLAP sa skloňujú životné podstatné mená mužského rodu, ktoré sú v N sg. zakončené na spoluhlásku alebo samohlásku -o
- v tvare nominatívu množného čísla je zvyčajne prípona -i, ale môže byť aj prípona -ovia, -ia

vzor chlap	singulár	plurál
N	chlap (dedo)	chlapi (dedovia, bratia)
G	chlapa	chlapov
D	chlapovi	chlapom
A	chlapa	chlapov
L	chlapovi	chlapoch
I	chlapom	chlapmi

- Určím, akého rodu je podstatné meno - mužský rod , ten kuchár.
- Určím, či je to životné alebo neživotné podstatné meno (**ten** kuchár - **tí** kuchári) = **životné**.
- Ak je podstatné meno životné, máme vzory **CHLAP** a **HRDINA**.
- Vzor určím podľa zakončenia - podstatné meno kuchárr sa končí základnom tvare na spoluhlásku, tak ako vzor **CHLAPP**
- Môžem si to overiť tak, že dám podstatné meno do množného čísla : kuchár - kuchári chlap - chlapi

vzor HRDINA

- podľa vzoru **HRDINA** sa skloňujú životné podstatné mená mužského rodu, ktoré sú v N sg. zakončené na samohlásku -a
- podstatné mená zakončené na -ista, ita majú v N pl. pádovú príponu -i, napr. huslista - huslisti

vzor hrdina	singulár	plurál
N	hrdina	hrdinovia (huslisti)
G	hrdinu	hrdinov
D	hrdinovi	hrdinom
A	hrdinu	hrdinov
L	hrdinovi	hrdinoch
I	hrdinom	hrdinami

- Určím, akého rodu je podstatné meno - mužský rod, ten rozhodca.
- Určím, či je to životné alebo neživotné podstatné meno (**ten** rozhodca - **tí** rozhodcovia) = **životné**.
- Ak je podstatné meno životné, máme vzory **CHLAP** a **HRDINA**.
- Vzor určím podľa zakončenia - podstatné meno rozhodca sa končí základnom tvare na samohlásku **-a**, tak ako vzor **HRDINA**.
- Môžem si to overiť tak, že dám podstatné meno do množného čísla :

rozhodca - rozhodcovia

hrdina - hrdinovia

Podstatné mená roztried'te podľa vzorov a zdôvodnite.

lekár, krotiteľ, Mišo, rozhodca, politik,
sudca, futbalista, obchodník, traktorista,
Ondro, tyran, mlynár, kombajnista,
minister, učiteľ, klavirista, hrdina, človek,
policajt, predajca, špecialista, redaktor

CHLAP	HRDINA

Doplňte pádové prípony podstatných mien.

od svojich brat____, o najmúdrejšom žiak____, opýtať sa našich sused____,
stretnúť dobrých priateľ____, od troch kráľ____, pozvať známych herc____,
k milému predavač____, dobrých kuchár____

Podstatné mená napíšte v tvare nominatívu, genitívu a inštrumentálu množného čísla.

strážca - _____

lovec - _____

strýko - _____

motorista - _____

kolega - _____

sluha - _____

brankár - _____

pracovník - _____

Do viet doplň vhodné tvary slov: (herec, dobrodruh, tulák, zbojník, vojak, záchránár, vodič, zločinec, princ, zlatokop).

Odmalička sa mi páči povolanie_____. Za svoj život môžem byť _____ i _____. Veľmi by sa mi páčilo hrať_____ alebo _____. Vo filme o _____ by som si zahral_____, ktorý môže jazdiť po meste _____ na červenú. Rád by som hral úlohu policajného špecialistu, ktorý odhaľuje_____. Kvôli svojej malej sestre by som prijal úlohu_____. Môj sen sa mi splní už tento rok, lebo v školskom divadle hrám postavu_____.

